USAID OD AMERIČKOG NARODA | PROJEKAT PRAVOSUĐA U BOSNI I HERCEGOVINI

CEST FBiH

UTFBiH UDRUŽENJE TUŽILACA / TUŽITELJA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

XI Stručno savjetovanje tužilaca u Bosni i Hercegovini
Neum, 01. – 03. oktobra 2018. godine

PANEL I – KORUPCIJA, PRIVREDNI I ORGANIZIRANI KRIMINAL

ZAKLJUČCI

Organizaciju ovog panela podržao je USAID-ov Projekt pravosuđa u BiH u saradnji sa Udruženjem tužilaca Federacije BiH i Centrom za edukaciju sudija i tužilaca Federacije BiH

Napomena: Svi izrazi u ovom dokumentu se smatraju neutralnim u cilju osiguranja poštivanja standarda i principa ravnopravnosti spolova.

Tema 1: Korupcija u javnim nabavkama

1. Faza planiranja i pripreme postupka javne nabavke uključuje visok rizik za protivpravno postupanje, posebno korupciju. Stoga je potrebno usmjeriti aktivnosti istražnih organa na ranije faze javnih nabavki počev od planiranja javnih nabavki, sve s ciljem ranijeg otkrivanja krivičnih djela i počinilaca, i vođenja proaktivnih istraga.

2. Potrebno je razviti mehanizme saradnje tužilaštava i Agencije za javne nabavke u cilju blagovremenog primanja informacija iz monitoringa javnih nabavki koje mogu biti od interesa za tužilaštva.

3. Neophodno je unaprijediti razmjenu iskustava tužilaca i jačati njihova znanja i vještine u oblasti procesuiranja korupcije u javnim nabavkama putem edukacije i drugih mehanizama.

4. Organizacioni odbor Savjetovanja tužilaca bi trebao uputiti prijedlog VSTV-u da pokrene inicijativu za izmjenu krivičnih zakona u BiH radi propisivanja novih krivičnih djela specifičnih za oblast javnih nabavki (već duže vrijeme poznata u uporedno-pravnoj praksi kao krivična djela Zloupotreba u javnim nabavkama i Nezakonito pogodovanje), sve s ciljem unapređenja efikasnosti procesuiranja ove vrste krivičnih djela.

Tema 2:
Oduzimanje imovinske koristi pribavljene vršenjem krivičnih djela

5. Pozivaju se tužitelji da u svom redovnom radu na predmetima primjenjuju zakone o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelim koji su primjenjivi u BiH, što posebno podrazumijeva provođenje finansijskih istraga u svim vrstama krivičnih predmeta u kojima postoji sumnja da je počinjenjem djela generisana veća imovinska korist.

6. Radi potpunog ostvarivanja zakonom propisanog cilja finansijskih istraga, potrebno je osigurati tužilaštvima direktan pristup bazama podataka o svim vidovima imovine građana (zemljišne knjige, porez, bankovne transakcije, registar privrednih subjekata i sl).

7. Potrebno je dodatno unaprijediti kvalitet izvještaja koje podnose agencije za provođenje zakona koje izvršavaju naredbe tužilaca kojima je određeno provođenje finansijskih istraga. Kako bi se umanjio rizik za podnošenje nedovoljno kvalitetnih izvještaja, tužioci se pozivaju da u procesu rukovođenja finansijskom istragom osiguraju dostatnu preciznost i fokusiranost naredbi za provođenje pojedinih istražnih radnji.

8. Tužitelji se podstiču da čine dodatne napore da se finansijska istraga efikasno i efektivno okončaju, pri čemu će se rukovoditi zakonom propisnim instruktivnim rokovima, te da za cijelo vrijeme trajanja finansijske istrage ostvaruju efektivan nadzor nad izvršenjem

zadataka koji su povjereni ovlaštenim službenim licima naredbom o provođenju ovakvih istraga.

9. U svim slučajevima u kojima su formirani zajednički istražni timovi potrebno je osigurati da jedan od tužilaca iz toga tima preuzme isključivu funkciju potpunog nadzora nad provođenjem finansijske istrage, pri čemu je uputno formiranje zajedničkih istražnih timova u svim slučajevima provođenja finansijskih istraga u naročito složenim predmetima.

10. Neophodno je propisivanjem akceptirati prioritetnu primjenu zakona o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelima u BIH, kao specijalnog propisa polazeći od racia ovog zakona.

11. Podstiču se glavni tužioci na organizaciju posebnih oblika saradnje između tužilaštava, kao i saradnje tužilaštava i agencija za provođenje zakona koje se uključuju u provođenje finansijske istrage, u smislu razmjene iskustava i unapređenja stečenih znanja i vještina.

12. Inicirati jačanje ljudskih resursa u pravosuđu i agencijama za provođenje zakona vezano za provođenje finansijskih istraga putem specijalističkih obuka tužilaca, sudija i ovlaštenih službenih osoba, te osigurati dodatno upošljavanje i obuku ekonomista- istražitelja u tužilaštvima.

13. Radi ostvarivanja cilja jednakosti svih građana pred zakonom u BiH potrebno je potpuno harmonizirati zakonske propise u ovoj oblasti (zakoni o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelima u BiH, KZa u BiH, ZKP-a u BiH, kao i propisa u oblasti izvršenja krivičnih sankcija).

Tema 3:
Predstavljanje priručnika izrađenog u okviru USAID-ovog Projekta pravosuđa BiH

14. Pozdravljaju se napori USAID-ovog Projekta pravosuđa u BiH, između ostalog, u izradi Priručnika i vodiča kroz dobre prakse u procesuiranju koruptivnih krivičnih djela, krivičnih djela sa finansijskim elementom i krivičnih djela organiziranog kriminala (Priručnik). Priručnik, koji će biti objavljen do kraja 2018. godine, predstavlja praktičan vodič kroz propise i praksu za sudije i tužioce koji se prvi put susreću sa predmetima korupcije, finansijskog kriminala i organiziranog kriminala o tome kako postupati u datim situacijama, ali i podsjetnik za iskusne sudije i tužioce o najvažnijim aspektima rada na ovim predmetima.

Tema 4:
Značaj transparentnosti i kontinuiranog praćenja odnosa sa javnošću u tužilaštvima

15. Transparentnost rada tužilaštava u BiH podrazumijeva maksimalnu otvorenost prema javnosti, u skladu sa nadležnostima i zakonom propisanim ograničenjima. Pozivaju se glavni tužioci da proaktivno i kontinuirano djeluju u kreiranju i poticanju ovakvog pristupa u tužilaštvima.

16. Uređenje interne komunikacije treba biti harmonizirano i standardizirano unutar svih tužilaštava na način koji će osigurati unapređenje komunikacije i koordinacije između glavnog tužioca, kao i ostalih tužilaca sa službenikom za odnose s javnošću. Službenik za odnose sa javnošću bi trebao biti upoznat sa svim aktuelnim događanjima u tužilaštvu, kako bi mogao blagovremeno djelovati i pružiti relevantne informacije javnosti.

17. Web stranica je pogodan i pristupačan način komuniciranja sa javnosti (objavljivanje optužnica, izvještaja o radu, vijesti i drugih informacija koje su relevantne za rad tužilaštava), ali je neophodno je da stranica bude redovno ažurirana. Pozivaju se glavni tužioci da redovno kontrolišu i prate stanje ažurnosti web stranica, te kvantiteta i kvaliteta objavljenih informacija u skladu sa kriterijima iz Plana monitoringa i evaluacije odnosa sa javnošću, te blagovremeno poduzimaju mjere u cilju osiguranja blagovremenog i kvalitetnog informisanja javnosti.

18. Potpuna i kontinuirana komunikacija sa javnošću trebala bi da rezultira sa podizanjem povjerenja javnosti u rad tužilaštva, kao i jačanjem povjerenja medija. Na ovaj način moguće je uspostavljanje korisne saradnje između medija i tužilaštava koja može doprinijeti efikasnijem vršenju mandata kako tužilaštava, tako i medija.

19. Potrebno je nastaviti jačati kapacitete u tužilaštvima u BiH u smislu kontinuirane nadogradnje profesionalnih znanja i praktičnih vještina glasnogovornika i službenika za odnose s javnošću.